

ร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายสาขา : ด้านสังคมผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

องค์การสหประชาชาติได้ประเมินสถานการณ์ว่าปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๖๔๓ (๒๐๐๑-๒๑๐๐) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึงการมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรรวมทั่วโลก และมีแนวโน้มว่าประชากรผู้สูงอายุเหล่านี้จะมีฐานะยากจน เป็นประเด็นท้าทายทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศจะต้องมีแผนรองรับ

สำหรับประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่าประเทศไทยได้ถูกจัดให้เป็นประเทศที่อยู่ในสังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ กล่าวคือ ในขณะนั้น ประเทศไทยมีประชากรผู้สูงอายุร้อยละ ๑๐.๔ ของประชากรทั้งหมด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พยากรณ์โครงสร้างประชากรไทยกำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุว่า “ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุถึง ๑ ใน ๔ ของประชากรและเป็นสังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์แบบภายในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๗๑ สัดส่วนประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๑.๑ เป็นร้อยละ ๒๓.๕ หรือ ๑ ใน ๔ ของประชากรทั้งประเทศ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุในสังคมไทย อันมีสาเหตุหลักเนื่องมาจากการลดลงของภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนและสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุและส่งผลกระทบต่อสังคมและระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรของประเทศในอนาคตหากไม่มีนโยบายหรือแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมรองรับประเด็นที่เด่นชัดคือ จำนวนประชากรวัยแรงงานที่ลดลงจะมีผลต่อผลผลิตรวมของประเทศ ในขณะที่การจัดสรรทรัพยากรเพื่อผู้สูงอายุของประเทศเพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อการจัดการด้านสังคมคือการพึ่งพิงสมาชิกในครอบครัวที่สูงขึ้น อันเนื่องมาจากภาวะถดถอยทางกายภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจึงเป็นความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่ผ่านมารัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญโดยได้กำหนดแผนผู้สูงอายุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติและในทางปฏิบัติตามภาระงานของหน่วยงานภาครัฐได้แปลงนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ โดยมีมาตรการเพื่อการปฏิบัติที่มีพื้นฐานสอดคล้องกับแนวคิดสิทธิมนุษยชนและแนวนโยบายขององค์การสหประชาชาติ อาทิ การวางนโยบายและจัดทำแผนผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๔๔), การกำหนดนโยบายและมาตรการผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๕๔), การบัญญัติเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐, การจัดทำปฏิญญาผู้สูงอายุไทย (พ.ศ. ๒๕๔๒), การจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๔) ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้นและการตราพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อใช้เป็นกฎหมายที่จะเอื้อให้เกิดโครงสร้าง องค์กรและระบบบริหารจัดการที่รองรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ แต่การปฏิบัติการตามนโยบายและแผนต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นยังไม่สามารถบรรลุผลอย่างชัดเจนในการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากข้อจำกัดและเงื่อนไขของกลไกการขับเคลื่อนที่ไม่เอื้อต่อภารกิจ รวมทั้งการขาดการบูรณาการนำองค์ความรู้ทางวิชาการมาเพื่อชี้แนะทางการปฏิบัติที่เหมาะสม

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและเป็นพื้นที่เป้าหมายของประเทศพัฒนาแล้ว โดยกำหนดให้เป็นบ้านหลังที่ ๒ ของสังคมผู้สูงอายุหลายประเทศ ดังนั้นจึงเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อสังคมผู้สูงอายุไทยด้วย โดยด้านหนึ่งประเทศไทยจะมีโอกาสมากขึ้นในการขยายตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ การให้บริการ

ด้านอาหารสุขภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแพทย์พื้นบ้าน สถานที่ท่องเที่ยว และการพักผ่อนระยะยาวของผู้สูงอายุ จึงนับเป็นโอกาสในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยและนำมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ แต่ในอีกด้านก็เป็นภัยคุกคามในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือและทักษะไปสู่แหล่งที่มีผลตอบแทนสูง ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุไทยสูงตามไปด้วย ขณะเดียวกัน การเข้ามาของผู้สูงอายุจากประเทศอื่น ก็เข้ามาพร้อมกับความเชื่อ วัฒนธรรมและภาษาของชาติตน ที่ฝังรากลึกมาตลอด การบริโภคสินค้าและบริการเฉพาะ อันอาจทำให้เลือกใช้แต่สินค้าและบริการต่าง ๆ จากประเทศแม่ของตน มากกว่าจะใช้สินค้าบริการของไทย นอกจากนี้สังคมที่มีการแพร่ขยายของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ทำให้การดูแลและป้องกันเด็กและวัยรุ่นจากค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เป็นไปอย่างลำบากมากขึ้น ดังนั้นการปรับกระบวนการทัศน์และโครงสร้างของสังคมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบบนฐานของข้อเท็จจริง โดยอิงกับองค์ความรู้ในวิทยาการสาขาต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทางและบูรณาการแผนพัฒนา แผนนโยบายยุทธศาสตร์ ตลอดจนแนวทางการขึ้นนำสาธารณะที่เกี่ยวข้องในเชิงรุก มีมาตรการที่ชัดเจน มีการกำหนดดัชนีและเป้าหมาย รวมทั้งระยะเวลาที่เป้าหมายนั้นควรจะมีสัมฤทธิ์ผล

“สังคมผู้สูงอายุ” จึงเป็นประเด็นท้าทายสำคัญที่ไม่อาจละเลยได้ รัฐต้องเป็นผู้นำในการส่งเสริมให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนการทำงานอย่างเหมาะสมและสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุ อาทิ การส่งเสริมผู้สูงอายุเข้าสู่ภาคการผลิต การนำความรู้และพลังของผู้สูงอายุมาจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การจัดการบริหารด้านสาธารณสุขโรคและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับความต้องการด้านสังคม อารมณ์ สุขอนามัยและการเงิน นอกจากนี้การพัฒนาปัจจัย สิ่งที่เกี่ยวข้องของการมีประชากรสูงอายุในสังคมอย่างรอบด้านจะต้องเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญด้วย เพื่อให้สังคมผู้สูงอายุไทยเป็นสังคมการผลิตที่มากขึ้น เพื่อคงผลผลิตรวมของประเทศ และลดการพึ่งพิงประชากรวัยแรงงานลงในขณะเดียวกัน

สภาวิจัยแห่งชาติ ในฐานะองค์กรทางวิชาการจึงควรต้องมีบทบาทในการบูรณาการองค์ความรู้จากสาขาวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการขึ้นนำการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้จะมีงานศึกษาวิจัยในด้านผู้สูงอายุอยู่เป็นจำนวนมากแต่จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าการศึกษาเหล่านี้จะเป็นไปในลักษณะจำเพาะของสาขาวิชาการ จากข้อมูลข้อเสนอการวิจัยในเรื่อง “ผู้สูงอายุ” ของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของงบประมาณแผ่นดินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕ พบว่ามีหน่วยงานภาครัฐเสนอของงบประมาณเพื่อการวิจัยประมาณ ๓๐๐ กว่าเรื่อง ในหลากหลายสาขา เช่น สังคมวิทยา สังคมการแพทย์ ชุมชนผู้สูงอายุ ด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ เครือข่ายผู้สูงอายุ ฯลฯ แต่ยังขาดการบูรณาการองค์ความรู้และหัวข้อวิจัยที่ควรจะต้องดำเนินการวิจัย เช่น การวิจัยเชิงอนาคตในการสร้างองค์ความรู้เพื่อรองรับหรือเผชิญปัญหาที่จะเกิดขึ้นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการในระดับนโยบายและแผนพัฒนาผู้สูงอายุระดับชาติได้ จึงควรต้องทบทวนองค์ความรู้ที่มีอยู่เพื่อให้ได้ข้อมูลของเรื่อง “สังคมผู้สูงอายุ” เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่ขาดหายไปและระบุความต้องการองค์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อให้การสนับสนุนการวิจัยมีทิศทางไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเป็นไปอย่างเหมาะสม ตลอดจนการบูรณาการทำงานร่วมกันในลักษณะภาคีการวิจัย การกำหนดคณะกรรมการกำกับดูแลและประสานงานเพื่อให้งานดำเนินลุล่วงไปได้ด้วยดี และมีการเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน

สังคมผู้สูงอายุเป็นเรื่องท้าทายที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการสนับสนุนให้เกิดกลไกของชาติ ในการผลักดันให้การปฏิบัติการด้านพัฒนาสังคมผู้สูงอายุสัมฤทธิ์ผล วช. จึงได้กำหนดให้มีนโยบายการวิจัยเรื่อง

สังคมผู้สูงอายุให้เป็นกลุ่มเรื่องเร่งด่วน เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผู้สูงอายุ อันจะนำไปสู่เป้าหมาย การพัฒนาสังคมเพื่อคนทุกวัย

๒. วิสัยทัศน์การวิจัย

“ประเทศไทยมีผลงานวิจัยด้านพัฒนาสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ มีฐานความรู้ในการขึ้นนำการพัฒนา ผู้สูงอายุและภาวะสังคมผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน”

๓. พันธกิจการวิจัย

ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการวิจัยด้านสังคมผู้สูงอายุให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูง เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผู้สูงอายุและภาวะสังคมผู้สูงอายุให้ยั่งยืนเป็นสุขอย่างยั่งยืน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การสนับสนุนด้านงบประมาณการวิจัยอย่างเพียงพอ
๒. การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย
๓. การพัฒนาศักยภาพและปริมาณนักวิจัยทางด้านสังคมผู้สูงอายุ
๔. แผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
๕. นโยบายของรัฐบาลและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๔. เป้าประสงค์ของการวิจัย

ผู้สูงอายุมีศักยภาพที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างคุณค่าให้กับสังคมตลอดจนมีสวัสดิการและสวัสดิภาพต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง

๕. ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านสังคมผู้สูงอายุ

ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ๑๘ กลยุทธ์ ดังนี้

๕.๑ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑ การเตรียมความพร้อมของประเทศและสังคมไทยเพื่อรองรับ ศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อขึ้นนำการพัฒนาศักยภาพของสังคม และประเทศ เพื่อการดำรงอยู่ในศตวรรษแห่งผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมและสง่างาม

- ตัวชี้วัด :**
๑. ผลการวิจัยที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนงานวิจัยในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑
 ๒. งบประมาณการวิจัย

เป้าหมาย : มีจำนวนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับประเทศ การพัฒนาสังคม และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๑ พัฒนาสังคมสำหรับคนทุกวัย

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และการรับ นวัตกรรม รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากต่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรมและค่านิยมของคนไทย

แผนงานวิจัย ๒ การศึกษาเกี่ยวกับการจัดทัศนคติเชิงลบในผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๓ การศึกษาเพื่อเตรียมบทบาทของผู้สูงอายุในเชิงสร้างสรรค์ในการเอื้อ ประโยชน์ต่อครอบครัวเป็นทรัพยากรอันมีค่าของประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับบริบทที่ เปลี่ยนแปลงเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๒ พัฒนาเศรษฐกิจจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

<p>แผนงานวิจัย ๑</p> <p>ทางเศรษฐกิจ</p>	การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาสร้างมูลค่าเพิ่ม
<p>แผนงานวิจัย ๒</p> <p>สุขภาพ</p>	การวิจัยเกี่ยวกับการขยายตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพและการบริการด้านสุขภาพ
<p>แผนงานวิจัย ๓</p>	การวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพักผ่อนระยะยาวของผู้สูงอายุ
<p>แผนงานวิจัย ๔</p>	การวิจัยเกี่ยวกับการเป็นบ้านที่ ๒ ของผู้สูงอายุต่างประเทศ
<p>แผนงานวิจัย ๕</p> <p>ประชาคมอาเซียนต่อสูงอายุ</p>	การวิจัยผลกระทบของการย้ายถิ่นและการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของ

๕.๒ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ การเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้ในการเตรียมความพร้อมของประชาชนไทย

เพื่อนำสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุได้อย่างมั่นคงโดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบประกันสุขภาพและการศึกษารวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด : ๑. ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนงานวิจัยในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒

๒. งบประมาณการวิจัย

เป้าหมาย : มีจำนวนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการพัฒนาประชาชนให้มีความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๑ สร้างหลักประกันความมั่นคงเพื่อวัยสูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การเตรียมคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ โดยการเสริมสมรรถนะทั้งด้านเศรษฐกิจ กายภาพ และ จิตใจ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อปฏิรูประบบสวัสดิการและเงินออมของประชากรทั้งประเทศ และส่งเสริมการออมของประชากรตั้งแต่วัยเริ่มทำงาน

แผนงานวิจัย ๓ การขยายหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมถ้วนหน้า

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๒ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดบริการการศึกษาและการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นของการเตรียมเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุ

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๓ สร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนทุกวัยเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดูแลรับผิดชอบผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเกี่ยวกับส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับคนทุกวัย โดยเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเกี่ยวกับการปลูกจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๔ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในผู้สูงอายุ และต่อผู้สูงอายุ

๕.๓ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓ การส่งเสริมและการพัฒนาผู้สูงอายุ

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุโดยการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด : ๑. ผลงานที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนงานวิจัยในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓

๒. งบประมาณการวิจัย

เป้าหมาย : มีจำนวนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๑ สร้างเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประชากรผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วย การฟื้นฟูสุขภาพ และการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาวะในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อเสริมให้ประชากรแข็งแรงและทำงานได้ยาวนานขึ้น

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวและชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาวะของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อสร้างเสริมความสุขสงบของผู้สูงอายุในบั้นปลายของชีวิต

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเกี่ยวกับจัดตั้ง และดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุและเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๓ ส่งเสริมด้านการงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับส่งเสริมการทำงานทั้งเต็มเวลาและไม่เต็มเวลาทั้งในระบบและนอกระบบ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและจัดหางานให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อจัดทำกิจกรรมเสริมรายได้โดยให้ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วม

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๔ สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้เกิดคลังปัญญากลางของผู้สูงอายุเพื่อรวบรวมภูมิปัญญาในสังคม

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๕ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้สื่อทุกประเภทมีรายการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเกี่ยวกับการผลิต การเข้าถึงสื่อและการเผยแพร่ข่าวสารสำหรับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๖ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและปรับปรุงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและรองรับความต้องการของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อกำหนดมาตรการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อสร้างและปรับปรุงที่อยู่อาศัยและระบบสาธารณูปโภคสำหรับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายให้สิทธิพิเศษแก่ภาคเอกชนที่จัดบริการด้านที่พักอาศัยที่มีมาตรฐานสำหรับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อปรับผังเมืองและออกแบบสิ่งก่อสร้าง ระบบคมนาคม อาคารสาธารณะที่เหมาะสม และอำนวยความสะดวกกับผู้สูงอายุ

๕.๔ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๔ ระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานการสร้างระบบคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด : ๑. ผลงานที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนงานวิจัยในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๔

๒. งบประมาณการวิจัย

เป้าหมาย : มีจำนวนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมระบบคุ้มครองทางสังคมและหลักประกันด้านสุขภาพผู้สูงอายุ

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๑ การคุ้มครองรายได้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทุกคนได้รับสวัสดิการด้านรายได้พื้นฐานที่รัฐจัดให้

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างรายได้ และสร้างหลักประกัน ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๒ หลักประกันด้านสุขภาพ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันสุขภาพที่มีคุณภาพสำหรับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางสุขภาพ (การให้วัคซีน การรักษาโรค ฟัน ตา หู กระจก ฯลฯ ที่จำเป็นตามมาตรฐานการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการตรวจสุขภาพประจำปี)

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๓ กฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยผลการใช้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์และหลักประกันทางสังคมของผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยกฎหมายเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ควรบัญญัติขึ้นอีกเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยกฎหมายที่เป็นอุปสรรคและไม่สนับสนุนคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของผู้สูงอายุตามหลักฐานในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๔ ระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริการสาธารณะทุกระบบให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตและติดต่อสัมพันธ์กับสังคม

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเกี่ยวกับการจัดตั้งและพัฒนาบริการทางสุขภาพและสังคม รวมทั้งระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชนที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุมากที่สุด

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรทางศาสนา องค์กรเอกชน และองค์กรสาธารณะประโยชน์มีส่วนร่วมในการดูแลจิตสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานการบริการด้านสุขภาพ การกำกับดูแลมาตรฐานและค่าบริการที่เป็นธรรม

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเกี่ยวกับระบบและแผนของรัฐหรือชุมชนเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุเมื่อเกิดภัยพิบัติ

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

๕.๕ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๕ การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการระดับชาติและการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

เป้าประสงค์การวิจัย : พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการและบุคลากรด้านผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลสูง

ตัวชี้วัด : ๑. ผลงานที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนงานวิจัยในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๕

๒. งบประมาณการวิจัย

เป้าหมาย : มีจำนวนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการงานและบุคลากรด้านผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๑ การบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการระดับชาติ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเชิงนโยบายระดับประเทศเกี่ยวกับการผลักดันนโยบายและภารกิจที่สำคัญด้านผู้สูงอายุสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามประเมินผลแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ การปรับแผนและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายในระดับจังหวัดและท้องถิ่น

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตบุคลากรด้านผู้สูงอายุในระดับวิชาชีพอย่างเพียงพอมีมาตรฐานและอย่างต่อเนื่อง

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารงานด้านผู้สูงอายุในรูปแบบระบบและระดับต่าง ๆ

๕.๖ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๖ ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย การติดตามประเมินผลการวิจัยตามยุทธศาสตร์และ การเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ

เป้าประสงค์การวิจัย : พัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัย คุณภาพผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ และการติดตามประเมินผลการวิจัยตามยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัด : ๑. ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนงานวิจัยในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๖

๒. งบประมาณการวิจัย

เป้าหมาย : มีจำนวนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนการบริหารจัดการความรู้ด้านการพัฒนาผู้สูงอายุและการเพิ่มคุณภาพและปริมาณผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ

กลยุทธ์การวิจัยที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ

- แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ผู้สูงอายุและสังคมผู้สูงอายุ
- แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยรูปแบบการเผยแพร่ความรู้ ผลงานวิจัยในสื่อต่าง ๆ
- แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุในทุกด้าน
- แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อหาคำตอบความรู้ไปกำหนดนโยบายแผน หรือนำไปสู่การปฏิบัติ
- กลยุทธ์การวิจัยที่ ๒ การติดตามผลการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยด้านสังคมผู้สูงอายุ**
- แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบ/วิธีการและกลไกการติดตาม
ประเมินผลการวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยด้านสังคมผู้สูงอายุ